Regio
Noordoost
Brabant

Aan: leden van de gemeenteraden en colleges van de gemeenten in regio Noordoost-Brabant en leden van AB en DB van de waterschappen Aa & Maas en De Dommel,

Datum: 4 december 2019
Ons Kenmerk: NOB 2019-093
Bijlage(n): 3

Betreft: regiodeal Noordoost Brabant

Beste leden van de gemeenteraden, colleges, algemeen en dagelijkse besturen van de waterschappen van Regio Noordoost Brabant,

Via deze brief wil ik u graag informeren dat Regio Noordoost Brabant een voorstel voor een regiodeal heeft ingediend bij het kabinet met de titel én de ambitie:

'***Nu aan de slag voor goed leven, fijn wonen en anders werken in regio Noordoost Brabant'.***

Wij zijn een economisch sterke regio, met een aantrekkelijk mozaïek van stad en land en hechte sociale verbanden. We mogen daar ook best trots op zijn. Met het oog op de transities die op ons afkomen, met name de transitie in de landbouw, is het de uitdaging om ook sterk, aantrekkelijk en hecht te blijven. Daarom vragen we nú extra sturing, ondersteuning en actie om er voor te zorgen dat de belangrijke transities in onze regio een impuls zijn voor de leefbaarheid op het platteland en de middelgrote steden, zorgen voor een gezonde en fijne leefomgeving en perspectief bieden op werk voor de mensen in onze regio.

We hebben deze uitdagingen eerder met elkaar geformuleerd in de 'Regioreis' op weg naar een nieuwe samenwerkingsagenda in de regio. Een regiodeal met het Rijk biedt mooie kansen op snelle actie, versnelling en intensivering.

Dit voorstel is voorbereid in samenwerking met provincie Noord-Brabant, Stichting AgriFood Capital, Stichting OndernemersLift+ en Noordoost Brabant Werkt. Zij ondersteunen het voorstel als partners. Een korte beschrijving van ons voorstel en een schematische samenvatting zijn bijgevoegd.

Voor uitvoering van het totale pakket is een bedrag van circa € 60 mln nodig, waarvan € 40 mln wordt opgebracht door de overheidspartners in de regio. Het gaat dan om bestaand geld. In de huidige begrotingen zijn deze middelen al opgenomen. De andere € 20 mln wordt aan het rijk gevraagd om te komen tot een versnelling en intensivering van onze aanpak.

Met een regiodeal kunnen we een extra impuls aan de aanpak van onze regionale maatschappelijke opgaven geven! Ik zou het zeer waarderen als u ook ambassadeur wil zijn van de boodschap en de aanvraag wil (onder)steunen in relevante netwerken. Verwacht wordt dat het kabinet in het eerste kwartaal van 2020 laat weten met welke regio's toegewerkt wordt naar regiodeals. Ik breng u hiervan op de hoogte en reken ook dan weer op een vruchtbare samenwerking als 'regiopartners'.

Regio Noordoost Brabant

Voor een nadere toelichting kunt u contact met mij opnemen of met onze regisseur strategie jules.goris@regionoordoostbrabant.nl of regiomanager rene.peerenboom@regionoordoostbrabant.nl.

Met vriendelijke groet,
Regio Noordoost Brabant,

Drs. J.M.L.N. Mikkers
Voorzitter

Regio
Noordoost
Brabant

Voorstel regiodeal 2019:
'***Nu aan de slag voor goed leven, fijn wonen en anders werken in regio Noordoost-Brabant'***

In het voorstel gaan we in op drie grote maatschappelijke opgaven en hoe we deze gaan oppakken.
In totaal zijn er zes actielijnen:

1. **GOED LEVEN: leefbaarheid in het landelijk gebied, dorpen en in middelgrote steden staat onder druk.**

De leefbaarheid in landelijk gebied, dorpen en middelgrote steden staat onder druk. De trek naar de grote stad wordt in onze regio nog groter, omdat de 'traditionele' landbouw verdwijnt. Vooral jongeren trekken weg. School, bank, kerk, gemeentehuis, winkels en café verdwijnen. Dorpen vergrijzen en krimpen. Een negatieve spiraal dreigt.

Onze actielijnen
1. Platteland: Meer eigen initiatief, sturing en participatie van bewoners in verbeteren leefbaarheid (in kernen op platteland), beweging op gang brengen, 'Een Goei Leven'.
2. Stad: Voorzieningen op peil houden door aantrekkelijke centra en voorzieningen in de middelgrote steden zodat bewoners blijven wonen in de regio en de centra aantrekkelijk blijven voor werknemers van bedrijven.

2. **FIJN WONEN: de leefomgeving moet anders worden geordend.**

Naast klimaatverandering, energietransitie, mobiliteit, circulaire economie en de gezondheid van de leefomgeving heeft onze regio een enorme extra opgave in de sanering van de intensieve veehouderij, in het bijzonder de problematiek van leegstaande stallen

Onze actielijnen
1. Mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen en van de noodzakelijke transities in het landelijk gebied, zonder dat deze elkaar gaan bijten, zoeken naar winwin en fors reduceren hinder door schadelijke uitstoot: gebiedsregie door overheden.
2. Voorkomen verloedering landelijk gebied, voorkomen criminaliteit en ondermijning, mogelijk maken herinrichting voor andere (groene) functies.

3. **ANDERS WERKEN: anders werken en een leven lang ontwikkelen**

Door de sanering in de landbouw gaat werk verloren en het werk zelf wordt ook anders. Ook andere sectoren stoten (laaggeschoold) werk af. En er komen banen bij die om andere competenties vragen. De omschakeling naar kringlooplandbouw vraagt om innovaties, proeftuinen en kennis. Deze en de andere transities vragen om bedrijven die vooruitkijken in strategie en personeel en mensen die zich een leven lang ontwikkelen.

Onze actielijnen
1. Realiseren van een ecosysteem waardoor de agrifoodsector transformeert naar een sector die precies, waardevol, verbonden en circulair is.
2. Bedrijven en mensen zijn voorbereid op werk van de toekomst. Midden- en kleinbedrijf heeft toegang tot experimenteeromgevingen; specifieke doelgroepen krijgen een betere toegang op arbeidsmarkt.

Elke actielijn omvat een programma aan projecten en acties. Het gaat om lopende en bestaande projecten. Niet op de laatste plaats omdat de regiodeal middelen uiterlijk in 2022 moeten zijn ingezet en tot resultaat hebben moeten geleid.

Het voorstel voor een regiodeal voor Noordoost Brabant sluit aan bij de concept samenwerkingsagenda 'Richting2030' en de concept Strategische Agenda van de stichting AgriFood

Capital. Deze agenda's zijn tot stand gekomen in een 'Regioreis' (www.samenopregioreis.nl) met diverse betrokken, waaronder gemeenteraden, colleges van B&W en partners uit de triple helix samenwerkingen zoals stichting AgriFood Capital. De samenwerkingsagenda van Regio Noordoost Brabant en de concept Strategische Agenda van de stichting AgriFood Capital zal in het eerste kwartaal van 2020 aan colleges van B&W en gemeenteraden worden aangeboden. In het voorjaar (mei) van 2020 wordt de Strategische Agenda van de stichting AgriFood Capital aan het stichtingsbestuur aangeboden.
Deze regiodeal biedt een unieke kans om een versnelling, intensivering en/of uitrol aan te brengen in de opgaven van deze agenda's.

Aanvullende informatie regiodeals
In het coalitieakkoord van dit kabinet is opgenomen dat er 'regiodeals' worden opgesteld met regio's in Nederland. In twee tranches zijn inmiddels regiodeals met diverse regio's afgesloten. Als partner van AgriFood Capital hebben wij voor de tweede tranche (in 2018) een voorstel ingediend, dat helaas is afgewezen. Hierover bent u eerder geïnformeerd. Deze regiodeal was vooral gericht op innovatie on de landbouw. In het nieuwe voorstel gaat het vooral om de brede welvaartsgedachte en staan de publieke opgaven centraal.

In de derde tranche is nog ca. € 180 mln van de in totaal € 500 mln beschikbaar voor overige regio's in Nederland. Voorstellen konden tot 1 december j.l. worden ingediend. Minister Carola Schouten van het ministerie van LNV heeft hierover op 6 september jl een Kamerbrief gestuurd. Ook heeft de minister in de Staatscourant een uitnodiging gepubliceerd om voorstellen voor nieuwe regiodeals in te dienen. In de Staatscourant staat ook het afwegingskader.

Voorwaarden
De belangrijkste voorwaarden die gesteld worden aan een regiodeal zijn:
- Het moet gaan om een meervoudige complexe en integrale opgave.
- Opgave(n) moeten gekoppeld zijn aan het unieke DNA vd regio en aansluiten bij nationale doelen.
- Uitgangspunt is de brede welvaartsambitie.
- Een aanvraag moet tussen de € 5 miljoen en € 40 miljoen liggen.
- Er moet sprake zijn van 50% co-financiering van overheden (gemeenten, provincie, waterschappen).
- Het mag geen dekking zijn voor bestaande gaten in de begroting van projecten.
- Er moet sprake zijn van voldoende borging, inhoudelijk, organisatorisch en financieel, van de aanpak

In kaart

GOED LEVEN
Programma leefbaarheid

FIJN WONEN
Programma leefomgeving

ANDERS WERKEN
Programma banen van de toekomst

Gehele regio
- Aanpak arbeidsmigranten
- Arbeidsmarktprogramma
- Ondernemerschap
- Agrifood Innovation
- Slimme varkensketen
- Digitale gewasketen
- Verwaarding reststromen
- Interregionale samenwerking FoodNL op voeding en gezondheid

Olievlekwerking
Projecten uitrollen over regio en Nederland
- Leefbaarheid
- Gebiedsontwikkeling
- Sanering stallen
- Kringlooplandbouw

St Michielgestel
FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling 'Laar' in Berlicum
- Kringloop economie en landbouw 'Greentechpark'

's-Hertogenbosch
ANDERS WERKEN
- **Driven by data**
  MKB helpen de weg te vinden naar het MKB Datalab en Data-werkplaats
- **Farm-IT/Data Value Centre**
  Doorlopende leerlijn rondom data in agrifood
- **SPARK Makerszone**
  Werkplaats, gericht op de gebouwde omgeving

Uden
GOED LEVEN
- Aanpak (winkel)centrum
- Dataportal Regiotaxi

FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring Agro proeftuin 'De Peel'
- Saneren stallen 'Boekelmethode'

ANDERS WERKEN
- Kringlooplandbouw

Oss
GOED LEVEN
- Aanpak (winkel)centrum (Walkwartier)

FIJN WONEN
- Saneren stallen 'Boekelmethode'

ANDERS WERKEN
- Innovatiecentrum verspilling en verpakking
- Ontwikkel-/expertisecentrum Dierlijke Eiwitten
- Pilot aanhuis-mestverwerking rundveehouderijen

Landerd
FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring Agro proeftuin 'De Peel'

ANDERS WERKEN
- Kringlooplandbouw

Mill en St Hubert
GOED LEVEN
- Leefbaarheid 't Goeie Leven

FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring Agro proeftuin 'De Peel'

ANDERS WERKEN
- Kringlooplandbouw

Cuijk
GOED LEVEN
- Aanpak (winkel)centrum
- Leefbaarheid 't Goeie Leven

Boxmeer
GOED LEVEN
- Aanpak (winkel)centrum
- Leefbaarheid 't Goeie Leven

FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring 'Maasheggen'

St Anthonis
GOED LEVEN
- Leefbaarheid 't Goeie Leven

FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring Agro proeftuin 'De Peel'
- Saneren stallen 'Boekelmethode'

ANDERS WERKEN
- Kringlooplandbouw

Boekel
FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring Agro proeftuin 'De Peel'
- Saneren stallen 'Boekelmethode'

ANDERS WERKEN
- Kringlooplandbouw

Meierijstad
GOED LEVEN
- Sleutelproject Noord- en Zuidkade

FIJN WONEN
- Saneren stallen 'Boekelmethode'

ANDERS WERKEN
- Innovatiecentrum verspilling en verpakking

Haaren
FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring 'Margriet'

Vught
FIJN WONEN
- Kringloop economie en landbouw 'Greentechpark'

Boxtel
FIJN WONEN
- Kringloop economie en landbouw 'Greentechpark'

Bernheze
FIJN WONEN
- Gebiedsontwikkeling en monitoring 'Maashorst/Groene Woud'

Nu aan de slag

Voor goed leven, fijn wonen en anders werken in Noordoost Brabant!

'Van boer tot bord'

Agrifood als economisch stuwende factor

ECONOMISCH STERKE REGIO

Bevolking
650 duizend inwoners

Bruto Regionaal Product
27 miljard euro

Werkgelegenheid
330 duizend banen

Nationaal op de 6de plaats (van 40 regio's)

Traditie van samenwerken

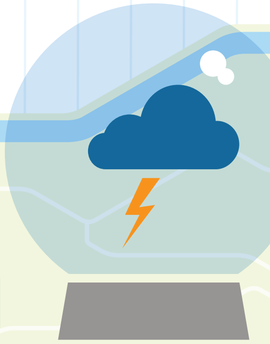
Sterke MKB en familiebedrijven

ZORGEN OVER DE TOEKOMST

Stuwende economische kracht zwaar onder druk

Initiatiefnemers:
Regio Noordoost Brabant samen met Provincie Noord-Brabant, Stichting AgriFood Capital, Stichting OndernemersLift+ en Noordoost Brabant Werkt!

WERKEN

Landbouw:
- Traditioneel werk onder druk en agro-industrie in transitie

50%
boeren stopt

300.000 m²
aan stallen komt vrij in landelijk gebied t/m 2022

LEVEN

- Voorzieningen verdwijnen
- Jongeren trekken weg

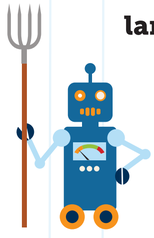

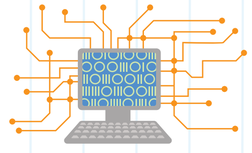

WONEN

- Leefomgeving onder druk door transities en sanering veehouderij

ER IS NÚ STURING EN ONDERSTEUNING NODIG!

Robotisering en dataficatie leiden tot een uitstoot van laag opgeleiden

EEN REGIODEAL MET HET RIJK MOET ZORGEN VOOR:

- **Versnelling**
- **Intensivering en/of uitrol van projecten**
- **Partnerschappen met het Rijk**

Past in uitvoering strategische agenda's van de regio.

AANPAK

GOED LEVEN
Verbetering blijfklimaat

- Platteland: Meer eigen initiatief, sturing en participatie van bewoners in verbeteren leefbaarheid (in kernen op platteland), beweging op gang brengen.

- Stad: Voorzieningen op peil houden door aantrekkelijke centra en voorzieningen in de middelgrote steden zodat bewoners blijven wonen in de regio en de centra aantrekkelijk blijven voor werknemers van bedrijven.

FIJN WONEN
Slim inrichten van de leefomgeving

- Mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen en van de noodzakelijke transities in het landelijk gebied, zonder dat deze elkaar gaan bijten, zoeken naar winwin en fors reduceren hinder door schadelijke uitstoot: gebiedsregie door overheden!

- Voorkomen verloedering landelijk gebied, voorkomen criminaliteit en ondermijning, mogelijk maken herinrichting voor andere (groene) functies.

ANDERS WERKEN
Banen en talenten voor de toekomst

- Realiseren open innovatie waarmee AgriFoodsector transformeert naar een sector die precies, waardevol, verbonden en circulair is.

- Bedrijven en werknemers voorbereid op werk van de toekomst. Meer MKB toegang tot data en experimenteer-omgevingen; kwetsbare jongeren betere start op arbeidsmarkt; mensen in de om- of bijscholing, waarvan 100den boeren per jaar.